

МАКЕДОНИЈА

Листъ за политикъ и книжевностъ.

Подписка-та на спомоществованіа-та става въ Цариградъ, въ Писанието на вѣстника, Асма-алта въ пиричѣтъ у Джадж-хана № 15, а по вѣкъ при отреденіи-та настоятели, които отговарятъ за чѣстникъ-та.

Статіи и писма за общополезни работи вѣмстватъ ся безъ плата, стига само да сѣ снабдени съ вѣрни подписи. За частни извѣстія плаща ся по гр. 2 за реда.

На настоятели сѣ устѣхва по пет на сто отъ цѣнѣтъ на спомоществованіа като съберятъ отъ тѣхъ спомоществованіа на горъ и ги издѣлѣватъ.

Признателность.

Бълг. Благодарително Братство ПРОСВЕЩЕНИЕ

Исказа публично безкрайно-тъ си признателность къмъ Г-на С. Увалѣва за щедрийтъ му подаръкъ 10 л. за насърдѣніе въ полезнишѣтъ и истинно благотворителнѣтъ му старанія и предприятія.

Българското Читалище въ Цариградъ благодаритъ Г-ну П. Г. Тошкову за подарѣннѣтъ му на това заведеніе една л. т.

Чий органъ е вѣстникъ Солунъ.

Нашн-тъ читатели помнятъ че преди три мѣсяца вѣстникъ Солунъ, званъ чей органъ на Солунскій Вилаетъ, изхвърли изъ стѣпеновъ сѣ Българскій азыкъ. Ний бѣхмы казали че ще сѣ повърнемъ на тозъ предметъ и ето днесъ идемъ да обрнемъ вниманіето на нашнѣтъ Българъ и на Царското Правителство върху тоза несправедно и незаконно поведеніе на администраціята на вѣстникъ Солунъ. Постѣпката е толкозъ докатителна за Българскѣтъ народностъ колко и противно на интересы на Правителството.

Въ оправданіе на произвола-тъ сѣ ширѣхъ администраціята даваше за причинѣ че Българскѣ-тъ спомоществователи не были доста за да покрѣятъ разноскытъ на Българското печатаніе.

Причината, както виждатъ читатели-тъ ни, е доста гнила за единъ званичѣн вѣстникъ на единъ цѣлъ вилаетъ. Ний една ли сѣ съмнѣваме че Българскѣтъ спомоществователи сѣ были толкозъ малко што да не могатъ да покрѣятъ разноскытъ на Българското печатаніе. Спорядъ нашнѣтъ частни свѣдѣнія, които ни сѣ виждатъ достоверны, ний мислимъ че числото на Българскѣтъ спомоществователи ако не е было по-големо, поне не е было по-малко отъ числото на грѣцкѣтъ спомоществователи; и ний голѣма вѣроятность че причината която ни даватъ за извѣржѣніе-то на Българскій азыкъ не е основателна.

Но, да прѣдположимъ че наистинѣ Българскѣтъ спомоществователи не сѣ были доста за да покрѣятъ печатаніе-то си. Администраціята за тозъ мажъ ли право да извѣржи ний листъ на Солунското вилаетско правленіе? Когато цѣлото годишно словослаганіе прѣводѣніе и печатаніе на Българскѣ-тъ часть струва едвамъ 20-30 х. гр. — колко малко и да прѣдположимъ Българскѣтъ спомоществователи, пакъ загубата не може да бѣде по-големѣ отъ десѣтина хил. гроша. Така прочее, и като прѣдположимъ даже че Българската часть на листа не сѣ покрѣвала нѣмѣло разноскытъ, загубата не може да бѣде освѣнъ твърдѣ незначителна, ако да е имало загуба. За такавъ единъ незначителнѣтъ разликъ отъ десѣтъ хил. гроша званичѣн органъ на Солунскій вилаетъ имаше ли право да извѣржи изъ стѣпеновъ сѣ единъ отъ трѣтъ главны азыкы въ Вилаета. — Не!

Защо Правителство-то раздѣли Имперіята на вилаеты? Не ли за по-добро то нейно управленіе? Защо турѣжъ при всяко вилаетско управленіе по-едимъ печатниці и по единъ официаленъ органъ? Не ли за по-добро то управленіе на вилаетѣтъ, за да може да съобщава всичкиятъ свои закони, заповѣди, извѣстія, постановленія на по-главнѣтъ народности въ всяки вилаетъ? Тая е причината за сѣществование-то на официаленъ органъ въ всякой вилаетъ. Върпо-

сѣтъ за разноскы е второстепененъ. Ако вилаетска-та печатница не може да сѣ покрѣе вѣобще разноскытъ отъ спомоществователнѣтъ, недостатокъ-тъ влизѣ въ общытъ разноскы на вилаетско-то правленіе. Годишнѣтъ разноскы на цѣлото вилаетско правленіе сѣ вѣскачватъ на милиони и всичкиятъ тѣзи пары излизатъ изъ управленіе-тъ на вилаета. Да ли Българѣ-тъ въ Солунскій вилаетъ не плащатъ даноцы за общытъ разноскы на вилаетското ний правленіе, или сѣ толкозъ малко што не заслужватъ да сѣ общава властѣта на азыкѣтъ ний свѣтъ заповѣди, закони, заповѣсти, поученія, както ги съобщава на Турѣцѣтъ и грѣцѣ-тъ? Ако турѣцѣтъ и грѣцѣтъ спомоществователи сѣ не покрѣвахъ разноскытъ (и ний вѣрвѣмъ че въ много вилаеты печатниці сѣ не покрѣватъ разноскытъ) Солунско-то правленіе щеше ли да остане безъ званичѣн органъ? Явно е че не. Правителството прочее е основало печатницѣ и органъ при всяко вилаетско правленіе не за да печелѣ но за да съобщава на по-главнѣтъ народонаселеніа въ вилаетѣтъ различнытъ рѣшенія на Правителство-то было централно было вилаетско, което е отъ голѣмъ интересъ на Правителство-то да ги знае всякой.

Понеже въ Солунскій вилаетъ главнытъ азыкы сѣ Турѣскій, Българскій и грѣцкій, Солунскій правителственъ вѣстникъ е длѣженъ да има въ стѣпеновъ сѣ и трѣтъ азыка еднакво. Число-то на спом. е нѣщо второстепенно. Ако число-то на Българскѣ-тъ спомоществователи е по-малко въ Солунъ отъ число-то на грѣцѣтъ, то е шестъ пѣти по-големо въ Едирне, гдѣто Българскѣтъ спомоществователи покрѣватъ разноскытъ и за грѣцкото печатаніе. Но тамъ нийто вилаетското правленіе е помислило, нийто Българското населеніе е помислило да сѣ не вѣржи грѣцкій азыкъ.

Това е едно доказателство еше че цѣльта на Правителство-то и неговѣтъ интересъ е да сѣ достѣпны неговѣтъ съобщенія на всичкиятъ му подданици. Постѣпката прочее на администраціята на Солунъ е противна на цѣльта за който Правителството е основало Вилаетскѣтъ вѣстници; тѣ е едно ритууваніе назадъ, едно отстъпленіе отъ пѣтъ на напредѣка на Държавѣтъ.

Администраціята на Солунъ не е толкозъ глупава што да не разбира какво прави и какво е значеніе-то на извѣржѣніе на Българскій азыкъ изъ вѣстника. Едно цѣло вилаетско правленіе не вѣржи азыка на милионъ души управлѣмы изъ единъ вѣстникъ, който е основанъ за тѣхъ, зашто цѣло да похарчи за това дестина хиляды гроша на годишната. Причината прочее на извѣржѣніе на Българскій азыкъ о другѣ. Еше когато сѣ научихмы за тѣзи неблагоприятнѣтъ постѣпки на администраціята на Солунъ ний сѣ усумнихмы за истиннѣтъ причинѣ, въ поведеніе-то и оттогѣ до сега отвори съвѣтъ очнѣ ни. Солунъ е станѣлъ органъ на грѣцкѣтъ пропагандѣ противъ Българскій елементъ въ Македоніѣ и отъ духа му сѣ вижда че е съгласенъ съ грѣцѣнѣтъ на потиска и удущиѣта развитіе-то на Българскѣтъ народностъ въ тѣзи исторически странѣ. Инакъ зашто и сѣ кой-цѣль сѣ е прѣдпріело и извѣржило това отъ администраціята на Солунскій вѣстникъ?

Ний пыгаемъ; приличаше ли на единъ листъ званичѣн, правителственъ да приуждава правственно българѣтъ да че-

тѣтъ Грѣцѣ? Това ли е равенството на всички-тъ подданици прѣдъ властѣ-тъ на който Солунъ е въ Македоніѣ органъ-тъ? Да не вѣржѣше и грѣцкій азыкъ и да останѣше само турѣскій, като азыкъ правителственъ и званичѣн, това го разбирамы, но да сѣ не вѣржи Българскій, азыкъ на по-многолюдното населеніе, и да останѣ грѣцкій-тъ, подъ единъ такѣвъ гнилъ извѣтъ, че по-много-то Българѣ, или и всичкиятъ знали грѣцкы (?) това е нѣщо коего не можемъ да разберемъ никакъ, освѣнъ ако не пріе-мемъ че администраціята на Солунъ е тѣснѣ съюзницѣ на грѣцкѣтъ пропагандѣ! Да сѣ пише на Турѣцѣ за турѣцѣтъ, на грѣцѣ за грѣцѣтъ, а Българѣтъ да ги кара да четѣтъ грѣцкы, това не ще ли кажѣ че отказѣ на Македонскѣ-тъ Българѣ равенство-то което отдава на грѣцѣ-тъ и че не счита българѣ-тъ за хора? Това ще кажѣ че властѣта иска да говори съ Българѣтъ чрѣзъ грѣцкы уста, както ставаше това до преди 20 годишъ за цѣль Българскій народъ. Това ще кажѣ че за Солунъ нийма българска народностъ и че българскій азыкъ не сѣществувѣ въ Македоніѣ! Това е една голѣма неправда и голѣма обида за българскій народъ както е и противно на законѣтъ на равенството между подданици-тъ на имперіята, а що е най-главно е че въ Солунъ както и грѣцката патрирхія сѣматъ като не-сѣществующъ Импер. Ферманъ, който припозна и оздравѣ правдинѣтъ на Българскій народъ въ Имперіята.

За да сѣ утѣри человекъ за Солунъ че е станѣлъ органъ на грѣцѣзѣ нека прочете послѣднѣтъ му нападеніе противъ Бл. вѣстникъ Македоніѣ и Правдо зашто сѣмѣли да издигнѣтъ гласъ противъ неправдытъ и притѣсненія на Вилаетскѣтъ Българѣ. Въ този сѣ членъ той неприлича на единъ вѣстникъ безпристрастенъ, безъ партіѣ, сирѣчь званичѣн, правителственъ; той има всѣчкы фанатизмъ на единъ елѣнѣ. Солунъ е прочее основанъ отъ Правителствъ то да защищава и подкрѣпѣва грѣцкѣтъ гонѣніа и вѣрлѣванія противу Македонскѣтъ Българѣ и да ги клеветѣ публично, или е основанъ да е органъ на Валията разлѣвъ за всичкиятъ подданици подчинѣни на неговото управленіе. ?

Ний знаемъ и вѣрвѣмъ че правителствѣта никѣга не иска да сѣ утѣрѣдѣ една народностъ за хатѣръ на другъ и ний сѣ надѣемъ че то ще обрне вниманіе-то си върху администраціята на в. Солунъ и ще ѣмъ кара въ дѣйстви-тъ и. Колкого за невѣрностѣтъ на свѣдѣніа-та които този листъ дава върху Вилаетското приключеніе, ний ще поговоримъ въ идущи-тъ сѣ броеѣ, като пріемиемъ всичкиятъ нужды за това свѣдѣніа, а за сега отправѣмы на вниманіе-то му допискѣтъ отъ Водинъ, на който даваме мѣсто по-долу.

Много сѣмъ чели и слушами разны мнѣнія и разсѣденія до сега отъ Френскы и Австрійскы вѣстници за Русіѣ и вѣобще за русѣкѣтъ политикѣ, но нищо незнаемъ до сега върху този прѣдметъ отъ лѣвѣто мнѣніе въ Прусіѣ, което е и вѣзисно споредъ положеніе-то което тази държава заведемъ днесъ. Ний заемѣмъ слѣдующи-тъ членъ отъ единъ изъ Берлинскытъ листове, споредъ прѣводѣтъ на Имеръ за да обмыслимъ колко-тодѣ читателнѣтъ сѣ положеніе-то и отношенія на тѣзи двѣ държавы.

Германія и Русіѣ.

«Извѣстно е пророчество-то на Наполеона въ св. Еленѣ: „Слѣдъ петдѣсетъ години свѣтътъ ще бѣде или републиканскій или Казанскій“. Както прѣзъ първытъ дванадесѣтъ години на міродържавнѣтъ му властъ той искаше да прѣдстави Англіѣтъ като най-неприимливѣтъ неприятѣлъ не само на Францѣ, но на всѣчкы материкъ на Европѣ, тѣй, слѣдъ Русскійтъ походъ и сѣсипваніе-то на воинство-то му, Русіѣ станѣла плашного, чрѣзъ което искаше да уплаши собственытъ сѣ противници. Писмата му до тестѣ му, Австрійскій-тъ Императоръ Франциска прѣзъ зпѣжѣтъ на 1814, изобразявахъ много послѣдователи. Отъ тогава и Рускій-тъ колосъ, доста силѣнъ отъ само себе сѣ, за да унищожи свободѣтъ на Германіята и на Латинѣ-тъ, наѣтри ново страшно оръжіе, панславизмъ споредъ новѣтъ догмѣ, Всичкытъ Славѣни бѣхъ длѣжни да сѣ сѣдинѣтъ подъ единъ началникъ, Русскій-тъ царъ, който владычѣствава въ сѣщото вѣрѣе и надъ църкѣ-тъ и надъ политикѣ-тъ. Чрѣзъ този лосѣтъ пѣмаше да сѣ сѣсипи Турція, а може бы и Австріѣ, ако сѣ възпротивѣше. Прѣзъ трѣтъ и чѣтырѣтъ десѣтолѣтіѣ, на този вѣкъ, тѣзи страховѣ занимавахъ много духовѣтъ; а познатѣ-тъ Баварецъ професоръ Фалмерайеръ не прѣставаше да показѣ на Германіѣтъ опасностѣ-тъ. Когато Императоръ Николай прѣдпріе несполученіѣтъ походъ противъ царство-то Хивѣ въ централнѣтъ Азіѣ, мѣршавы нѣкои духовѣ го зѣхъ като пѣрѣгѣтъ стѣпѣкъ къмъ Индіѣ, както сега Унгаринѣ-тъ пѣтѣшѣствѣнѣтъ Замбѣри, ише сѣ по-малѣ сподѣжъ да покаже, че у-сѣсновленіе-то на Русіѣтъ въ Бухарѣ и Самаркандѣ е непосредствѣно запла-ниваніе противъ Англіѣскѣтъ властъ въ Индіѣ. А въ всичкиятъ прѣсѣтѣванія, за нападателнѣ-тъ силы на Русіѣ и защитителнѣтъ сѣрѣства, които можаше да противопостави Европа, Прусіѣ и другѣтъ по-малѣ Германскы държавы никакъ не сѣ земѣхъ въ прирѣвнѣ. Порядъ сродственнѣтъ сношенія на Русіѣ съ Императорскѣтъ фамиліѣ, онѣзи държавы сѣ гледахъ испѣрво като много или малко подчинѣны. Вѣсто Наполеонъ покровитѣль на Германіѣтъ станѣлъ Николай. Тѣй, както сѣ знае, сѣдѣшѣмъ великѣтъ нашъ поетъ Гете за промѣненіа около 1812-15 л.

На 5 Май отъ текущѣтъ годишъ сѣ наѣрши цѣло-то петдѣсѣтолѣтіе отъ смъртъ-тъ на великѣтъ императоръ, но пророчество-то му никакъ не сѣ испѣлни. Германскійтъ елементъ, когото той гледаше като тѣло болно, раздѣлено, беззащитно, въздигнѣ сѣ отъ тогѣзъ на свѣто-обладатѣль. Казацѣ-тъ останѣхъ въ обширнытъ сѣ пустыни и отъ тогѣзъ ний сѣ напоѣвали дивы-тъ сѣ конѣ въ водѣтъ на Рейнъ или на Сѣнѣ. Крымската война вече показѣ че Русіѣ, сѣразмѣрно сѣ голѣмото и пространствѣ и числото на жителѣтъ и нападателнѣтъ и силѣ е малка: ако прѣзъ първытъ мѣсецы руската войска и да сѣ бѣше само противъ Турѣцѣтъ, не сполучи да извади голѣмы сподѣжы. Прусіѣ припѣше тогѣзъ на Русіѣтъ голѣмѣ услуги, като отказѣ да прѣдѣри съюзъ сѣ даѣтъ ѣмъ.

